

Sygn. akt IV CSKP 6/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. F. i M. R.
przy uczestnictwie W. L. i M. L.
o rozgraniczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 maja 2021 r.,
skargi kasacyjnej uczestników postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 2 października 2017 roku Sąd Rejonowy (...) w L. z siedzibą w Ś. postanowił dokonać rozgraniczenia nieruchomości położonych w miejscowości P., gmina B., oznaczonych w rejestrze gruntów jako: działka numer 205/2 stanowiąca własność M. L. i W.L., na zasadzie wspólności ustawowej, objętej księgą wieczystą nr (...) oraz działka numer 205/3 stanowiąca własność M. R. i J.R. na zasadzie wspólności ustawowej, objętą księgą wieczystą (...), w ten sposób, że granice pomiędzy nimi ustalił zgodnie z linią ciągłą koloru czerwonego

łączącą punkty: 19-478 -19-479 - 19-480 - 19-481 - 19-482 - 19-483 - 19-484 - 19-485 - 19-412 wykreśloną na mapie z projektem rozgraniczenia nieruchomości do sprawy sądowej I Ns (...), stanowiącej załącznik do opinii technicznej z dnia 7 lipca 2016 roku, biegłego geodety P.S., zaewidencjonowanej w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej prowadzonej przez Starostę (...) pod numerem (...). W orzeczeniu nakazano Uczestnikom W. L. i M. L., aby wydali Wnioskodawcom J.R. i M.R. pas gruntu obejmujący część nieruchomości położonej w P., oznaczonej jako działka gruntu numer 205/3 przy granicy z działką numer 205/2 pomiędzy punktami: 19-478 - 19-479 - 19-480 - 19-481 - 19-482 - 19-483 - 19-484 a znajdującym się na gruncie ogrodzeniem działki numer 205/2 przez przesunięcie wymienionego ogrodzenia na granicę działek numer 205/2 i 205/3 wyznaczoną w punkcie I postanowienia w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Nakazano ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od Wnioskodawców J.R. i M. R. kwotę 314,13 zł oraz od W.L. i M. L. solidarnie kwotę 1.314,13 zł tytułem różnicy pomiędzy wydatkami wymagalnymi a poniesionymi i zasądzono solidarnie od Uczestników W.L. i M.L. na rzecz Wnioskodawców J.R. i M.R. solidarnie kwotę 1.827,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Orzeczenie wydano na podstawie następujących ustaleń faktycznych: Z.L. i S. L. byli współwłaścicielami nieruchomości położonej w miejscowości P., w obrębie P., gmina B., oznaczonej numerem ewidencyjnym 205/1 o powierzchni 1,33 ha. W latach 70-tych XX w. Z. L. i S.L. nieruchomość zabudowali.

Z.L. zmarł w dniu 27 lutego 1973 roku w B., zaś spadek po nim na podstawie ustawy nabyli żona S.L. oraz dzieci: H. F., M.L. i J. L. po 1/4 części każde z nich, przy czym wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne położone w P. i B. z mocy ustawy odziedziczyła żona S. L. w całości. W dniu 8 sierpnia 1988 roku S. L. złożyła do Państwowego Biura Notarialnego w L. wniosek o założenie księgi wieczystej nieruchomości rolnej oznaczonej w ewidencji gruntów wsi P. i wsi Z., składającej się z działek nr 205/1 we wsi P. o powierzchni 1,33 ha i nr 47 we wsi Z. o powierzchni 0,46 ha. Wcześniej, tj. w 1984 roku, S. L. zleciła geodecie J. W. sporządzenie projektu podziału działki numer 205/1 na dwie części. W tym samym roku geodeta J. W. sporządził projekt podziału działki gruntu numer 205/1 położonej

we wsi P. na dwie części: działkę numer 205/2 o powierzchni 0,60 ha i działki numer 205/3 o powierzchni 0,73 ha.

W chwili dokonywania podziału nieruchomości była zabudowana budynkiem mieszkalnym oraz dwoma budynkami garażowymi. Granica wyznaczająca podział działki numer 205/1 była wskazywana przez S. L. i nie przebiegała w linii prostej, ale czterokrotnie załamywała się. Intencją S. L. przy dokonaniu podziału było zapewnienie przejazdu obok domu o szerokości 3 metrów oraz wjazdu do stodoły. Dokonała podziału działki numer 205/1 na dwie części, tak, aby niezabudowaną część, leżącą na zachód od jej siedliska podarować swojemu synowi M. L., aby mógł wybudować tam budynek mieszkalny.

W dniu 9 września 1988 roku S. L. zawarła ze swoim synem M. L. oraz jego żoną W.L. umowę darowizny, na mocy której darowała im działkę nr 205/2 o obszarze 60 arów, zaznaczoną na mapie nr ewidencyjny (...), z której wynikał podział działki ewidencyjnej nr 205/1 na działki o numerach 205/2 i 205/3. Jednocześnie postanowiła, że darowana nieruchomość będzie stanowiła wspólny majątek obdarowanych.

W dniu 12 sierpnia 1993 roku S. L. zawarła ze swoją córką H. F. i synem J. L. umowę darowizny, na mocy której podarowała J. L. działkę nr 205/3 o obszarze 73 ary położoną we wsi P. W dniu 21 marca 2005 roku J. L. zawarł z M. R. oraz jego żoną J.R., córką siostry H. F., umowę sprzedaży, na mocy której sprzedał im, objętą księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w L., nieruchomość rolną położoną w P., gmina B. oznaczoną jako działkę nr 205/3 o powierzchni 0,73 ha.

Nieruchomość położona we wsi P. oznaczona jako działka gruntu nr 205/3, stanowiąca własność M.R. i J.R., na zasadzie wspólności ustawowej, jest zabudowana domem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi. Budynki te zostały wzniesione jeszcze przez dziadków J.R.: Z. i S. małżonków L. W budynku mieszkalnym mieszkali oni wraz z dziećmi. W 1979 roku z domu rodzinnego wyprowadziła się H. F., która zamieszkała w B. Trzy lata później wyprowadził się M. L. Na przełomie lat 80. i 90-tych M. L. i W. L. na działce nr 205/2 wznieśli budynek mieszkalny i w nim zamieszkali, zaś pod koniec lat dziewięćdziesiątych

wzniesli blaszany garaż. Przed podziałem działki przed domem mieszkalnym S. L. prowadziła ogród, natomiast za stodołą, w części południowej, znajdowało się pole uprawne.

W 1996 roku M. L. i W. L. wzniesli ogrodzenie w postaci płotu z elementów betonowych na słupkach cementowych pomiędzy swoją nieruchomością oznaczoną jako działka nr 205/2 a nieruchomością S. L. oznaczoną jako działka nr 205/3. Płot ten przebiegł od strony szosy w kierunku z północy na południe, pomiędzy budynkami mieszkalnymi na odcinku o długości 34,84 m, następnie w kierunku zachodnim na odcinku 3,18 m i kierunku południowym, aż do północno-wschodniego naroża budynku obory, na odcinku o długości 8,71 m. Następnie został wybudowany płot, częściowo betonowy, a częściowo drewniany, pomiędzy budynkiem obory a północno-zachodnim narożnikiem stodoły murowanej, znajdującej się na działce numer 205/3. W 2003 roku M. L. wybudował płot przebiegający na ukos od południowej ściany stodoły, w odległości 4,13 m na wschód od południowo-zachodniego naroża tego budynku. Płot ten ma długość 3,74 m. Dalej, w kierunku południowym, granica pomiędzy działkami nr 205/2 i nr 205/3 jest wyznaczona ogrodzeniem z siatki. Płot betonowy znajduje się w odległości 1,76 m od północno-wschodniego naroża oraz 1,96 m od wschodniej ściany budynku mieszkalnego na działce nr 205/3. Gdy M.L. rozpoczął budowę płotu, jego matka S.L. zwracała mu uwagę, że źle buduje to ogrodzenie, że powinno być 3 m od jej domu. M.L. nie zastosował się do tego wskazania.

W dniu 16 listopada 2006 roku M. R. oraz J.R. wnieśli do Sądu Rejonowego w L. II Wydziału Cywilnego pozew o wydanie nieruchomości. Postępowanie w sprawie zakończyło się prawomocnie w dniu 7 maja 2009 roku odrzuceniem pozwu przez Sąd Okręgowy w L. w sprawie II Ca (...)

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu był art. 153 k.c. Podstawową przesłanką rozgraniczenia nieruchomości, a więc wyznaczenia linii granicznej jest sytuacja, gdy granice gruntów są sporne, zaś celem rozstrzygnięcia określenie tego, w jaki sposób przebiega granica gruntów sąsiadujących z uwzględnieniem stanu własności tych nieruchomości. W sprawie było możliwe ustalenie przebiegu granicy według stanu prawnego. Stan prawny w zakresie przebiegu granicy pomiędzy

obiema nieruchomościami nie wynikał z samego podziału działki numer 205/1 na dwie części według projektu opracowanego przez geodetę, która to czynność skutkowała tylko zmianą w zakresie oznaczenia nieruchomości w ewidencji gruntów, a po jej wykonaniu stan prawny nie uległ zmianie. Właścicielką pozostawała S.L.. Zmiana w zakresie stanu prawnego nastąpiła dopiero na skutek zawarcia 9 września 1988 roku umowy darowizny, na mocy której S.L. przeniosła na rzecz M.L. i W. L. własność nieruchomości oznaczonej jako działka gruntu numer 205/2 o obszarze 60 arów. W umowie tej określono przedmiot darowizny w oparciu o mapę numer ewidencyjny (...), mapa została przedłożona do Wydziału ksiąg wieczystych, natomiast na podstawie dokumentacji wykonanej przez J. W. wprowadzono zmiany w zakresie oznaczenia nieruchomości w ewidencji gruntów. W ocenie Sądu pierwszej instancji brak daty sporządzenia projektu podziału nieruchomości, szkicu wyznaczenia projektowanych działek, nie stanowił przeszkody do ustalenia stanu prawnego. Wbrew zastrzeżeniom zgłoszonym przez uczestników, opracowana przez geodetę dokumentacja była na tyle dokładna, iż możliwe było odtworzenie wyznaczonych przez geodetę granic projektowanych działek na gruncie, pomimo braku starych znaków granicznych w postaci nabitych palików. Biegły dokonał bowiem pomiarów zaprojektowanej granicy w odniesieniu zarówno do zewnętrznej granicy nieruchomości, jak i istniejących w dacie podziału budynków. W świetle obowiązujących przepisów nie można przeprowadzać podziału nieruchomości w ten sposób, aby granica przebiegała przez istniejące budynki, jednak w niniejszym przypadku podział ten został dokonany wcześniej.

Sporne ogrodzenie betonowe zostało zniesione w 1996 roku i 2003 roku. Nie upłynął zatem dotychczas trzydziestoletni termin warunkujący nabycie własności pasa gruntu działki numer 205/3 do tego ogrodzenia na skutek zasiedzenia. Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut Uczestników, iż W. i M. małżonkowie L. nabyli przez zasiedzenie obszar gruntu wyznaczony granicą pomiędzy punktami wskazanymi w piśmie z dnia 10 sierpnia 2015 roku na skutek zasiedzenia wobec władztwa wykonywanego przez M.L. od 1975 roku. W przedmiotowej sprawie nie zostało wykazane posiadanie samoistne, jakie miał wykonywać Uczestnik w stosunku do tej nieruchomości po śmierci ojca Z. L. w 1974 roku. Samo przekonanie Uczestnika, iż przysługuje mu prawo własności nie

oznacza jeszcze posiadania samoistnego. Brak było podstaw do uznania, że M. L. zmanifestował w stosunku do członków rodziny oraz osób trzecich swoje władztwo w stosunku do tej nieruchomości. Działka nr 205/1, aż do czynności wykonanych przez geodetę J.W. nie była podzielona nawet do użytkowania, natomiast pole uprawne posiadane przez uczestnika znajdowało się w południowej części działki tam, gdzie przebieg granicy nie był sporny. Przeciwno tezie o samoistnym posiadaniu Uczestnika przemawiały dokumenty: postanowienie Sądu Rejonowego w L. z 24 czerwca 1988 roku w sprawie II Ns (...) oraz umowa darowizny z 9 września 1988 roku. Gdyby Uczestnik pracował w spadkowym gospodarstwie, wówczas spełniałby - zgodnie z treścią art. 1059 § 1 pkt 3 k.p.c. - kryterium dziedziczenia gospodarstwa rolnego. Uczestnik jednak akceptował postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 24 czerwca 1988 roku oraz przysługujące jego matce prawo własności gospodarstwa rolnego, skoro zawarł z nią, jako właścicielką, umowę darowizny. Nawet jeżeli uczestnik posiadałby przed datą tej umowy, 9 września 1988 roku, nieruchomość lub jej część, to zawarcie umowy i zaakceptowanie w jej treści podziału działki nr 205/1 na dwie części przerywało samoistne posiadanie M. L. i jego żony W.L.

Wobec ustalenia przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami oznaczonymi jako działka gruntu nr 205/2 i nr 205/3 w sposób odmienny od aktualnego władania przez Wnioskodawców i Uczestników, za uzasadnione Sąd pierwszej instancji uznał żądanie J.R. i M.R. o wydanie przygranicznego pasa ziemi. Jako podstawę prawną tego roszczenia wskazano art. 222 § 1 k.c. Orzeczenie o rozgraniczeniu nieruchomości, w którym oznaczono ich granicę z utwaleniem na gruncie, podlega zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności i wykonaniu w drodze egzekucji prowadzonej przez komornika. Istotą sporu o rozgraniczenie jest bowiem przebieg granic sąsiadujących ze sobą nieruchomości, a rozgraniczenie polega na określeniu punktów i linii granicznych z utwaleniem ich na gruncie oraz ze sporządzeniem odpowiednich dokumentów.

Rozstrzygnięcie w tym zakresie zależało od zgłoszonego wniosku. W pozwie z dnia 16 listopada 2006 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego w L., J.R. i M. R. skierowali do W.L. i M.L. żądanie nakazanie rozebrania ogrodzenia i wydania własności powodów w postaci gruntu stanowiącego ich własność. Pozew ten został

odrzucony postanowieniem Sądu Okręgowego w L. z dnia 7 maja 2009 roku w sprawie sygn. II Ca (...), wydanym na skutek zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie II C (...). Stąd też niezasadne było kierowanie Wnioskodawców, po zakończeniu niniejszego postępowania, na drogę kolejnego procesu, którego celem byłaby realizacja tego samego roszczenia.

Apelację od powyższego postanowienia wnieśli Uczestnicy postępowania W. L. i M. L., zaskarżając je w całości, zarzucając obrazę art. 233 § 1 k.p.c., polegającą na dokonaniu całkowicie dowolnej i wybiórczej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego przez bezzasadne obdarzenie walorem wiarygodności zeznań Wnioskodawców: M.R. i J.R., bezzasadne obdarzenie walorem wiarygodności zeznań świadków: H. F. i J. L., nieuprawnione zdyskredytowanie zeznań świadków J. G. i M.O., nieuzasadnione zdyskredytowanie zeznań Uczestników postępowania: W. L. oraz M. L., bezzasadne obdarzenie walorem wiarygodności opinii biegłego P.S., obrazę art. 217 § 3 k.p.c. przez jego błędną wykładnię, obrazę art. 217 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego geodety, obrazę art. 520 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie, błędną wykładnię art. 153 k.c. polegającą na przyjęciu, że tylko przebieg granicy wyznaczony przez biegłego P.S. odpowiada kryterium stanu prawnego, błędną wykładnię art. 222 § 1 k.c. przez nakazanie Uczestnikom przesunięcie ogrodzenia i wydania spornego pasa gruntu Wnioskodawcom.

Sąd Okręgowy ustalił, iż apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie z uwagi na brak podstaw prawnych i faktycznych. Postępowanie przed Sądem pierwszej instancji nie było dotknięte nieważnością. Sąd ten rozpoznał istotę sprawy, analizując zasadność stanowisk zainteresowanych na tle ustalonych okoliczności faktycznych i dokonując ich oceny prawnej w aspekcie przesłanek rozgraniczenia określonych w art. 153 k.c. Sąd Okręgowy uznał w szczególności, iż wydanie orzeczenia nie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. W okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodziły podstawy do zmiany zaskarżonego postanowienia i rozgraniczenia działek według czarnej linii wskazanej w opinii biegłego P.S., łączącej punkty 5-16-17-18-19-20-21-26-53-33-34-35, uwzględniającej zasiedzenie przez W. i M. małżonków L. pasów gruntu. Sąd

Rejonowy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i ocenił dowody zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i Sąd Okręgowy przyjął te ustalenia za własne.

Skargę kasacyjną na rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w L. złożyli Uczestnicy, zaskarżając postanowienie w całości. Orzeczeniu Sądu drugiej instancji zarzucili naruszenie przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj.: art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie jako podstawy prawnej orzeczenia, art. 386 § 1 k.p.c. wobec jego niezastosowania i art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. przez wydanie orzeczenia na podstawie wybiórczo potraktowanego materiału dowodowego. Wskazali, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, albowiem sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 153 k.c. i § 3 pkt 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczenia nieruchomości (Dz.U. Nr 45, poz. 453), a także rażącym naruszeniu art. 172 k.c. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w L. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, należy wskazać, że uwzględnienie zarzutu naruszenia art. 385 i art. 386 k.p.c. możliwe jest w razie uznania, że uzasadnione są inne, podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty, a w konsekwencji właściwa jest ocena, iż sąd drugiej instancji błędnie ocenił zasadność apelacji (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 26 lutego 2020 r., sygn. akt V CSK 459/18, niepublikowany). Przepisy art. 385 i 386 k.p.c. nie mogą stanowić samodzielnej podstawy służącej do formułowania zarzutów naruszenia przepisów postępowania i jako podstawy skargi wymagają konkretyzacji przez wskazanie przepisów postępowania, których naruszenie doprowadziło do

bezzasadnego oddalenia apelacji, zamiast jej uwzględnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt V CSK 633/17, niepublikowany).

W niniejszej sprawie Sąd II instancji rozpoznając apelację nie stwierdził, iż nastąpiło skuteczne podważenie dokonanych przez Sąd *a quo* ustaleń faktycznych. Obowiązek rozpoznania sprawy w granicach zaskarżenia wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. nie jest jednoznaczny z obowiązkiem omówienia każdego argumentu i zarzutu podniesionego w apelacji. Sąd II instancji powinien odnieść się do zarzutów i wniosków zawartych w apelacji w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2020 r., sygn. akt IV CSK 738/19, niepublikowane). Sąd Okręgowy przyjął ustalenia Sądu I Instancji za własne, a dalsza treść uzasadnienia wskazywała, iż dokonał analizy zeznań stron i świadków oraz opinii biegłego.

W skardze kasacyjnej nie wskazano, dlaczego Skarżący uznają, że ustalenia sądu II instancji (przyjęte za Sądem I instancji) zostały oparte na wybiórczo potraktowanym materiale dowodowym. Sąd I instancji uzasadnił podstawy oddalenia wniosku dowodowego o nadesłanie oryginału dokumentu opracowanego przez J. W., a Sąd odwoławczy uzasadnił to. dlaczego takie postępowanie Sadu I instancji było prawidłowe. Zarzuty dotyczące uznania za wiarygodną opinię biegłego P. S. są nieumotywowane, nie wskazują na jakąkolwiek argumentację merytoryczną dotyczącą wadliwości wywodów biegłego.

Odnosnie zastrzeżeń polegających na naruszeniu art. 153 k.c. i § 3 pkt 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczenia nieruchomości, wskazać należy, że § 6 ust. 1 pkt 3 tegoż rozporządzenia umożliwiał uznanie szkicu za spełniający walory dokumentu, który może stanowić podstawę ustalania przebiegu granic nieruchomości, zaś zgodnie z art. 153 k.c., jeżeli granice gruntów stały się sporne to podstawowym zadaniem jest ustalenie stanu prawnego granic. Niesporna była okoliczność, iż szkic w niniejszej sprawie został sporządzony w wyniku dokonania pomiarów na gruncie i użyty do opracowania mapy nieruchomości. Stan prawny zgodnie

z rozporządzeniem ustala się na podstawie dokumentów określających położenie punktów granicznych i przebieg granic nieruchomości (§ 3 pkt 2). W § 5 ust. 1 rozporządzenia wymienione są te dokumenty, które stanowią wskazane dowody, jeżeli zostały przyjęte do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Natomiast jeśli nie zostały złożone do tych zasobów, wówczas znajduje zastosowanie wspomniany § 6 rozporządzenia. Na jego podstawie doszło do podziału działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 205/1 na działki oznaczone jako 205/2 i 205/3, które później były przedmiotem przeniesienia prawa własności.

Zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c., dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Szkic wyznaczenia projektowanych działek należy uznać za dokument prywatny, który jednak może stanowić podstawę ustalenia stanu prawnego przebiegu granic. Dokument ten wskazuje na czynności podjęte przy podziale nieruchomości, zawiera w sobie miary liczbowe, które pozwoliły biegłemu P.S. na określenie przebiegu granicy w wyniku dokonanego podziału nieruchomości przez ówczesną właścicielkę, zgodnie z jej wolą.

Zarzut, że szkic będący podstawą wydania opinii przez biegłego stanowił kopię, również nie zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z art. 24 ust. 3. pkt 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2020 r., poz. 2052 ze zm.), starosta udostępnia informacje zawarte w operacie ewidencyjnym w formie kopii dokumentów uzasadniających wpisy do bazy danych operatu ewidencyjnego. Skarżący nie wskazywali zastrzeżeń do przesłanej kopii wykonanej przez Starostwo Powiatowe. Nie podnosili zarzutu, że dokument ten został przerobiony, zmieniony, sfalszowany.

Wniosek o powołanie innego biegłego, po wyjaśnieniach biegłego P. S. na rozprawie 20 marca 2017 r., nie został umotywowany merytorycznymi, dającymi się uwzględnić przesłankami. Sam brak zadowolenia z treści opinii nie może być podstawą do powoływania nowego biegłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 września 2009 r., sygn. akt I UK 102/09, niepublikowany - „nie ma dowolności w powoływaniu kolejnych biegłych. U podstaw takiej decyzji leżeć powinny racjonalne

argumenty takie np. jak niejasność, niezupełność czy sprzeczności występujące w opiniach (...). W szczególności nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy już złożona opinia jest niekorzystna dla strony”).

Sąd Najwyższy zaznacza jednocześnie, iż jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.